

Sažetak Godišnjeg izvješća o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2013. godinu

Sukladno zakonskoj obvezi podnošenja izvješća o radu Hrvatskom saboru jednom godišnje za proteklu kalendarsku godinu, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja podnosi Hrvatskom saboru Godišnje izvješće o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2013. godinu.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu i: Agencija ili AZTN) je pravna osoba s javnim ovlastima koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti određenih Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/2009 i 80/2013), Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju utvrđenim člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, SL L 001, 04. 01. 2003. (dalje u tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003), vezano uz primjenu članaka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, SL C 115 od 9. 5. 2008., te Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama), SL L 24, 29.1.2004. (dalje u tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004).

Zakonodavni okvir kojim se uređuju pravila i uspostavlja sustav mjera zaštite tržišnog natjecanja u Republici Hrvatskoj čini Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (dalje u tekstu i: ZZTN) te provedbeni propisi doneseni temeljem toga zakona.

Također, Agencija je od listopada 2003. do 30. lipnja 2013. godine bila nadležna za odobravanje, nadzor i povrat dodijeljenih državnih potpora temeljem tada važećeg Zakona o državnim potporama i provedbenih propisa donesenih temeljem toga zakona. Nakon što je postala članicom Europske unije 1. srpnja 2013. godine Republika Hrvatska je ušla u opći režim primjene pravila o državnim potporama koji vrijedi za sve države članice Europske unije te je nadležnost za primjenu tih propisa automatski preuzela Europska komisija.

Nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, Agencija je tijekom izvještajnog razdoblja nakon 1. srpnja 2013. godine zadržala savjetodavnu ulogu u

odnosu na davatelje državnih potpora i posredničku ulogu između njih i Europske komisije. Međutim, stupanjem na snagu sada važećeg Zakona o državnim potporama 24. travnja 2014. godine (Narodne novine, broj 47/2014) sve ovlasti vezane za državne potpore objedinjuju se u jednom tijelu – Ministarstvu financija koje zbog izbjegavanja diskontinuiteta u obavljanju tih poslova, preuzima sve radnike Agencije zaposlene na poslovima državnih potpora, predmete u tijeku, pismohranu, sredstva za rad i financijska sredstva namijenjena za tu svrhu.

U nadležnosti Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja ostaju poslovi tržišnog natjecanja u užem smislu, određeni Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja, odnosno poslovi zbog kojih je to tijelo izvorno osnovano 1995. godine, a započelo s radom 1997. godine dodjelom financijskih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Agencija obavlja poslove zaštite tržišnog natjecanja – **utvrđivanje zabranjenih sporazuma između poduzetnika, utvrđivanje zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika i ocjenu dopuštenosti koncentracija između poduzetnika**. Misija Agencije je u bitnome pomoći tržištu da funkcionira dobro za potrošače, poduzetnike i gospodarstvo u cjelini, otklanjanjem zapreka i slabosti odnosno ograničenja koja sputavaju djelovanje sila tržišnog natjecanja i jačanjem kulture tržišnog natjecanja. Praksa u gospodarski razvijenim zemljama je pokazala da se učinkovitim tržišnim natjecanjem potiče stvaranje uvjeta za gospodarski rast koji se temelji na konkurentnim tržištima, učinkovitoj alokaciji i korištenju ograničenih resursa, inovacijama i ulaganjima koja tome pridonose.

U Godišnjem izvješću o radu Agencije za 2013. godinu detaljno su iznesene i obrazložene aktivnosti i odluke u prošloj kalendarskoj godini koja je, kao možda niti jedna godina do sada, bila obilježena značajnim promjenama za Agenciju.

Prije svega, to se odnosi na **promjenu nadležnosti Agencije pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji** (dalje u tekstu i: EU) 1. srpnja 2013. godine.

Zakon o izmjenama i dopunama ZZTN-a koji je stupio na snagu 1. srpnja 2013. godine značajno je povećao ovlasti Agencije budući da je postala nadležna i za **izravnu primjenu pravne stečevine EU** iz područja zaštite tržišnog natjecanja. Konkretno, Agencija istovremeno provodi odredbe ZZTN-a i članaka 101. i 102.

UFEU. Riječ je o tzv. **paralelnoj nadležnosti**, gdje u slučajevima narušavanja tržišnog natjecanja kada postoji značajan učinak na trgovinu između Republike Hrvatske i jedne ili više država članica EU, u postupcima utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika kao i zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika, uz nacionalno zakonodavstvo (članke 8. i/ili 13. ZZTN-a), Agencija u Hrvatskoj može izravno primjenjivati članke 101. i/ili 102. UFEU, dok će i nadalje, kada se radi o narušavanju tržišnog natjecanja za koje procijeni da nema učinak na trgovinu s drugim članicama EU, primjenjivati isključivo nacionalno pravo. Drugim riječima, zaštita tržišnog natjecanja u Hrvatskoj postala je dio sustava zaštite tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu EU, koju istodobno, osim hrvatske Agencije i hrvatskih sudova (Visoki upravni sud RH i nadležni trgovački sudovi), provode i europske institucije - Europska komisija, Opći sud i Sud Europske unije.

Spomenuta paralelna nadležnost podrazumijeva za Agenciju od 1. srpnja 2013. godine i uspostavu obvezne suradnje Agencije sa srodnim tijelima u drugim državama članicama EU i Europskom komisijom (dalje u tekstu i: EK) kroz **Europsku mrežu tijela za zaštitu tržišnog natjecanja** (ECN). Suradnja obuhvaća razmjenu informacija o postupcima koji se vode protiv poduzetnika za koje se sumnja da sklapaju zabranjene sporazume ili zlouporabe vladajući položaj odnosno krše odredbe članaka 101. ili 102. UFEU, provedbu zajedničkih nenajavljenih pretraga ili pružanje pomoći u provođenju pretraga, kao i provedbu pretraga u ime i za račun EK ili nekog tijela države članice. Ujedno, obveza je AZTN-a da prije donošenja konačne odluke u postupku koji vodi temeljem članaka 101. i 102. UFEU o tome izvijesti EK, te da u slučaju ako je EK već pokrenula postupak u istom predmetu, obustavi daljnje vođenje tog postupka.

U području kontrole koncentracija poduzetnika hrvatski poduzetnici imaju obvezu prijave namjere provedbe koncentracije Europskoj komisiji u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti propisani Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004. No, ako EK odluči da neće ocjenjivati određenu koncentraciju unatoč činjenici da ta koncentracija ima tzv. europsku dimenziju, taj posao može povjeriti AZTN-u.

Od 1. srpnja 2013. godine **AZTN je postao nadležan i za primjenu prava tržišnog natjecanja u sustavu kreditnih unija i kreditnih institucija** (pri čemu se potonje,

sukladno odredbama Zakona o kreditnim institucijama, mogu osnovati kao banke, štedne banke i stambene štedionice). Danom pristupanja, Hrvatska narodna banka je tu nadležnost, koju je imala proteklih jedanaest godina, izgubila.

S druge strane, **značajna promjena nadležnosti** za Agenciju u 2013. godini dogodila se u **području državnih potpora** – kao što je prethodno spomenuto, pristupanjem Republike Hrvatske u EU nadležna za kontrolu njihove zakonitosti, nadzor i povrat sukladno članku 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije postala je isključivo Europska komisija, a Agencija je sve do 24. travnja 2014. godine u tom području imala savjetodavnu ulogu u odnosu na davatelje i/ili primatelje državnih potpora odnosno posredničku ulogu između njih i Europske komisije.

Sve navedene promjene utjecale su na **značajno povećanje opsega poslova Agencije.**

Također, u 2013. godini u Agenciji je **nakon 10 godina došlo i do kadrovskih promjena** u vodstvu institucije. Radom Agencije upravlja **Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja** koje se sastoji od pet članova, a imenuje ih i razrješava dužnosti Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Uvjeti za imenovanje i trajanje mandata, za razrješavanje predsjednika i članova Vijeća, kao i djelokrug Vijeća, uređeni su Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja.

Tako su Odlukom Hrvatskog sabora dana **15. listopada 2013. godine razriješeni dužnosti** dotadašnja predsjednica Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja mr. sc. Olgica Spevec, te članovi Vijeća dr. sc. Mirna Pavletić-Župić i Milivoj Maršić, dipl. oec. Dana **15. studenoga 2013. godine Hrvatski sabor je predsjednikom Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja imenovao Mladena Cerovca**, mag. iur., te mr. sc. Ljiljanu Pavlic, mr. sc. Tatjanu Peroković i Denisa Matića, dipl. iur. članovima Vijeća. Vesna Patrlj, dipl. iur. imenovana je 21. veljače 2014. godine članicom Vijeća na novi mandat od 5 godina.

Kada je riječ o **provedbenim aktivnostima**, Agencija je u 2013. godini, uz manji broj zaposlenih nego godinu ranije, **donijela ukupno 680 odluka** odnosno 70 posto više nego 2012. godine kada je ukupno riješila 390 predmeta.

Najveći utjecaj na izrazito povećanje opsega poslova odnosno broja odluka Agencije imala je upravo promjena nadležnosti, naročito u području ocjene dopuštenosti koncentracija zbog obveze zaprimanja **notifikacija koncentracija** koje poduzetnici prijavljuju Europskoj komisiji, a koje Europska komisija tada upućuje nacionalnim tijelima za tržišno natjecanje radi utvrđivanja najprikladnijeg tijela za ocjenu svake od njih, sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004, a u okviru rada ECN mreže.

Samo u pola godine - od 1. srpnja 2013. godine pa do kraja izvještajnog razdoblja, Agencija je razmotrila odnosno **riješila 145 notifikacija** zaprimljenih od Europske komisije.

Međutim, i neovisno o tome, Agencija u 2013. godine bilježi **porast učinkovitosti** jer kada se iz ukupnog broja odluka koje je Agencija donijela u 2013. godini izdvoje predmeti temeljem notifikacija, **broj riješenih predmeta u području tržišnog natjecanja u užem smislu, veći je za 30 posto u odnosu na 2012. godinu.**

Na značajno povećanje ukupnog broja riješenih predmeta utjecao je i **rast broja odluka iz područja državnih potpora**, kako prije 1. srpnja 2013. godine, kada su se privodili kraju svi postupci koji su u to vrijeme bili u nadležnosti Agencije, tako i u razdoblju nakon 1. srpnja 2013. godine, kada je Agencija na nacionalnoj razini preuzela savjetodavnu i posredničku ulogu u području državnih potpora. Konkretno, u tom je razdoblju Agencija dala **107 mišljenja i očitovanja na programe državnih potpora i pojedinačne državne potpore.**

Tako je u području **državnih potpora porast riješenih predmeta u 2013. godini** u usporedbi s prethodnom godinom **iznosio 46 posto.**

Uz to, u 2013. godini Agencija je tradicionalno imala i visoki broj od **144 danih mišljenja i ostalih očitovanja u području promicanja tržišnog natjecanja**, a zajedno u području tržišnog natjecanja u užem smislu i državnih potpora u 2013. godini taj broj ukupno raste na 251 mišljenje, uz isto tako visok broj dodatnih očitovanja, odgovora na upite poduzetnika i drugih zainteresiranih.

Obilježje rada Agencije koje je posebno došlo do izražaja u 2013. godini je i kontinuirano povećanje broja radnji koje je potrebno izvršiti u **prethodnim ispitivanjima stanja na tržištu** kako bi se utvrdilo postojanje dostatnih indicija za

pokretanje postupaka. Stoga ju u 2013. godini je prethodnim ispitivanjima stanja na tržištu bilo obuhvaćeno više od sedamdeset tržišta.

Poslovi iz područja ocjene koncentracije imali su ključni utjecaj na rad Agencije u 2013. godini. Za razliku od 2012. godine u kojoj je Agenciji na ocjenu bilo prijavljeno svega pet koncentracija, u 2013. godini Agencija je zaprimila prijave za ocjenu **20 koncentracija**, što u odnosu na godinu ranije predstavlja povećanje broja prijava za čak **300 posto**. Budući da je obveza prijave koncentracije povezana s objektivnim kriterijima te da Agencija nema nikakav utjecaj na broj podnesenih prijava koncentracija, takvo višestruko povećanje prije svega je odraz procesa restrukturiranja i konsolidacije kroz koja prolaze tržišta u realnom sektoru u Republici Hrvatskoj. Takav je trend sukladan i prostoru EU. Od 20 prijavljenih namjera koncentracija, 16 ih je ocijenjeno dopuštenima na prvoj razini, jedna je prijava odbačena jer sudionici koncentracije nisu ispunjavali uvjete za prijavu, a tri koncentracije su ocjenjivane na drugoj razini postupka.

Druga razina postupka ocjene koncentracije je izuzetno zahtjevna budući da je Agencija u takvim postupcima obvezna provesti dubinske ekonomske i pravne analize učinaka predmetnih koncentracija na tržišno natjecanje. Ovdje je potrebno naglasiti, da ako Agencija tijekom postupka ocjene koncentracije utvrdi da se ista može dopustiti samo uz ispunjavanje određenih mjera i uvjeta, podnositelj prijave je dužan **samoinicijativno predložiti odgovarajuće mjere praćenja** poslovanja i/ili strukturne mjere i uvjete kojima bi se trebali otkloniti negativni učinci predmetne koncentracije u određenom roku. Ako Agencija ocijeni da predložene mjere nisu dostatne za otklanjanje negativnih učinaka koncentracije, odnosno ako podnositelj prijave uopće ne predloži mjere, tada donosi odluku o njezinoj zabrani.

Od tri postupka ocjene koncentracija na drugoj razini koje je vodila u 2013. godini, u jednom postupku - **Tisak d.d., Zagreb i iNovine d.d., Zagreb**, sudionici koncentracije odustali su od prijave nakon što su zaprimili primjedbe Agencije vezane uz ozbiljne negativne učinke te koncentracije na tržišno natjecanje. Agencija je, također, nedostatnima za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije ocijenila i mjere koje su predložili sudionici te koncentracije te je stoga u tom postupku bila pripravna na donošenje rješenja kojim se predmetna koncentracija

ocjenjuje zabranjenom. Međutim, podnositelji prijave namjere navedene koncentracije su odustali od svoje prijave, pa je Agencija morala okončati postupak u tom predmetu rješenjem o obustavi postupka zbog odustanka podnositelja prijave.

U ostala dva postupka na drugoj razini - **HT/Optima i Agrokor/Mercator**, formalne odluke Agencija je donijela početkom 2014. godine. No, gotovo u cijelosti je najzahtjevnije radnje dubinske pravne i ekonomske analize konkretnih slučajeva usmjerenih na stjecanje uvjeta za donošenje odluka, Agencija provela u 2013. godini. U oba predmeta je Agencija tijekom postupka ocjene koncentracije utvrdila da se iste mogu dopustiti samo uz ispunjavanje određenih, ozbiljnih mjera i uvjeta u za to predviđenim rokovima, pa su stoga podnositelji prijave navedenih koncentracija Agenciji ponudili ozbiljne strukturne mjere i mjere praćenja njihovog postupanja, radi otklanjanja negativnih učinaka tih koncentracija na tržišno natjecanje. Agencija je predložene mjere ocijenila prihvatljivima.

Potpuno u skladu s praksom Europske komisije i većine nacionalnih tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, i u 2013. godini, aktivnost Agencije prvenstveno je bila usmjerena **na ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja prihvaćanjem preuzimanja obveza predloženih od strane poduzetnika** (engl. *commitments*) u ranom stadiju postupka u cilju što bržeg otklanjanja mogućih ograničenja tržišnog natjecanja. U tom smislu, u četiri postupka donesena su rješenja o prihvaćanju mjera, uvjeta i rokova koje su ponudili poduzetnici, a koje su Agencija i ostali sudionici na pojedinom tržištu, nakon provedene analize i testa na tržištu, putem javnog poziva, ocijenili dostatnim za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu učinkovitog tržišnog natjecanja, primjerice, u predmetima *AZTN protiv Hrvatske radiotelevizije*, *AZTN protiv Grand auto d.o.o.*, *AZTN protiv Brodogradilište Viktor Lenac d.d.* itd.

Treba istaći da je u 2013. godini pokrenut niz postupaka i obavljena većina radnji u predmetima **utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja mogućim sklapanjem zabranjenih vertikalnih sporazuma** za koje je potrebno utvrditi sadrže li ograničavajuće odredbe u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, primjerice, u odnosu na eventualno nametanje minimalnih veleprodajnih i maloprodajnih cijena ili fiksnih cijena prodaje, ograničavajuće odredbe o području prodaje i druge zabranjene

obveze (*AZTN protiv poduzetnika Dukat d.d., Zagreb i Konzum d.d., Zagreb, AZTN protiv Kraš d.d., Zagreb i NTL d.o.o., Sesvete, AZTN protiv Kutjevo d.d., Kutjevo i KTC d.d., Križevci, AZTN protiv Carlsberg Croatia d.o.o., Koprivnica i KTC d.d., Križevci, AZTN protiv Viro tvornica šećera d.d., Virovitica i Konzum d.d., Zagreb, AZTN protiv Viro tvornica šećera d.d., Virovitica i Stridon-promet d.o.o., Dugo Selo*). Bitno je dodati da su navedeni postupci utvrđivanja postojanja zabranjenih sporazuma sklopljenih između određenih proizvođača (dobavljača) i trgovaca na malo u smislu ocjene ugovornih odredaba tijekom 2013. godine pokrenuti temeljem saznanja Agencije iz redovitog **sektorskog istraživanja tržišta distribucije i maloprodaje u Republici Hrvatskoj** (tržište distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj) čiji rezultati predstavljaju kvantitativne pokazatelje stanja na tržištu koje Agencija koristi prije svega u postupcima ocjene koncentracija poduzetnika.

U ovogodišnjem izvješću Agencija ponovno ističe svoju **odlučnost u borbi protiv kartelnih sporazuma** i u narednim razdobljima rada.

Otkrivanje i kažnjavanje kartela određeno je i kao jedan od prioriteta našega rada jer se općenito smatra da kartelni dogovori o cijenama nanose najveću štetu zahvaćenim tržištima, krajnjim korisnicima predmetnih proizvoda ili usluga, te gospodarstvima u cjelini. Radi toga je borba protiv kartela, primjereno sankcioniranje sudionika i prekogranična suradnja, u fokusu velike većine tijela za zaštitu tržišnog natjecanja. Iz tih razloga su Agenciji kao i ostalim sličnim tijelima u zemljama članicama EU, dane posebne ovlasti vezano uz nenajavljene pretrage poslovnih i drugih prostorija, zemljišta i prijevoznih sredstava, pečaćenje i privremeno oduzimanje predmeta. U tu svrhu Agencija je u 2013. godini provela prvu nenajavljenju pretragu poslovnih prostorija poduzetnika. Međutim, nije pronašla dokaze o postojanju zabranjenog horizontalnog sporazuma između konkurenata (kartela).

No, mogućnosti Agencija u primjeni tih ovlasti za sada su ograničene. Razlog tome je **nedostatak opreme za digitalnu forenziku odnosno nemogućnost njezine nabave zbog proračunskih ograničenja**. Uz taj prijeko potreban alat, Zakonom o

zaštiti tržišnog natjecanja omogućeno je i oslobođenje od izricanja upravno-kaznene mjere pokajniku – sudioniku kartela koji Agenciji prvi otkrije kartel i omogući joj pokretanje postupka, ili ako je Agencija već pokrenula postupak, koji joj prvi dostavi relevantne dokaze o postojanju kartela.

Pokajnički program, iako je uveden još 1. listopada 2010. godine, u praksi Agencije još uvijek nije zaživio, što je sukladno iskustvima nekih drugih zemalja članica EU. U tom smislu, u narednom razdoblju će se razmotriti aktivnije promoviranje i predstavljanje pokajničkog programa.

Agencija je u izvještajnom razdoblju bila izrazito aktivna u području nadležnosti koja se odnosi na **promicanje tržišnog natjecanja** u cilju upoznavanja tijela središnje i lokalne vlasti, ostalih institucija, poduzetnika, strukovnih udruženja, odvjetnika i medija, stručne i široke javnosti o prednostima koje ono donosi za potrošače, ali i za čitavo gospodarsko okruženje. Upečatljiva ilustracija rezultata dosadašnjeg rada Agencije u tom području je liberalizacija tržišta taksi usluga u Zagrebu.

U već spomenutu brojku od 144 mišljenja i očitovanja, ovdje treba navesti postupanja Agencije kao nadležnog tijela za **procjenu učinaka propisa na tržišno natjecanje** u odnosu na primjenu Zakona o procjeni učinaka propisa, mišljenje na Nacrt prijedloga Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske, suradnju s Hrvatskom agencijom za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) u obliku 5 stručnih mišljenja koja su se odnosila na analize mjerodavnih tržišta koje je sukladno ovlastima temeljem posebnih propisa proveo HAKOM kao nadležno tijelo odnosno regulator u posebnom sektoru elektroničkih komunikacija, te 4 stručna mišljenja koja su se odnosila na postupke donošenja odluke pred HAKOM-om radi obavljanja zamjenskih poštanskih usluga. Niz opisanih primjera u cjelovitom tekstu izvješća govori o najčešćim područjima iz kojih su u ovom izvještajnom razdoblju bila zatražena mišljenja ili očitovanja, a to su uz navedeni telekomunikacijski sektor i sektor pružanja poštanskih usluga, bili i sektor komunalnih usluga, područje javne nabave, uvjeti i postupanja u javnim natječajima, obavljanje zdravstvene djelatnosti, financiranje javnih znanstvenih instituta i mnogi drugi.

Uobičajeno, efikasnost i učinkovitost tijela za zaštitu tržišnog natjecanja mjeri i sudskim presudama kojima se potvrđuju odluke tijela za zaštitu tržišnog natjecanja. U

2013. godini nastavljen je **pozitivan trend rezultata efikasnosti odluka Agencije** temeljem dobivenih upravnih sporova pokrenutih tužbama protiv odluka Agencije. U tom razdoblju nadležni upravni sudovi (mjesno nadležni upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske) donijeli su 21 odluku, od toga 19 odluka kojima se odbijaju tužbe tužitelja i 2 odluke o obustavi postupka. Dakle, niti jedna tužba nije uvažena, devetnaest ih je odbijeno, dvije su tužbe povučene.

U ovogodišnjem izvješću, **ukoliko se promatra struktura riješenih upravnih predmeta u području državnih potpora**, i dalje je prisutan negativan trend koji ukazuje na veći broj dodijeljenih državnih potpora pojedinačnim poduzetnicima od programa usmjerenih na dodjelu državnih potpora unaprijed nepoznatim korisnicima koji udovoljavaju kriterijima za korištenje državnih potpora za horizontalne ciljeve, čime se, s jedne strane, naglašava selektivan karakter državnih potpora, s druge pak, umanjuju njihovi pozitivni učinci na gospodarski rast i povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. U ovom dijelu izvješća također se opisuju pojedinačni primjeri, primjerice, državne potpore za restrukturiranje (*Croatia Airlines*), državne potpore u sektoru brodogradnje za inovacije, državne potpore za kulturu, stručna mišljenja Agencije te primjeri iz savjetodavnih aktivnosti Agencije nakon 1. srpnja 2013. godine, mišljenja i sl. (na primjer, mišljenje o financiranju Hrvatske izvještajne novinske agencije, očitovanje o poslovanju i djelovanju javnih znanstvenih instituta na tržištu roba i usluga).

U području zaštite tržišnog natjecanja **međunarodna suradnja** Agencije odvija se u okviru obveza Republike Hrvatske kao članice Europske unije. U praksi to s jedne strane znači obveznu usku suradnju s Europskom komisijom u Bruxellesu, tijelom EU koje ima izvršnu ulogu u provedbi politike zaštite tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, ali i nacionalnim tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja unutar već spomenute ECN mreže. S druge strane, tu je i suradnja s međunarodnim organizacijama za zaštitu tržišnog natjecanja, u okviru drugih foruma za suradnju tijela za zaštitu tržišnog natjecanja pod okriljem OECD-a i EU, kao i Međunarodne mreže tijela za tržišno natjecanje (ICN), a bogata suradnja ostvaruje se i na bilateralnoj osnovi s tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja iz drugih zemalja.

Sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije, sukladno članku 26. stavku 9. ZZTN-a, osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske. Agencija ne ostvaruje vlastite prihode. Upravne pristojbe i upravno-kaznene mjere koje utvrđuje i izriče Agencija, sukladno članku 26. stavku 10. ZZTN-a, prihod su Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Proračun Agencije u 2013.godini je bio **na razini 13,1 milijun kuna**. Planirana sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije u državnom proračunu za 2013. iz izvora 1 - Općih prihoda i primitaka, a koji predstavlja izvor sredstava za redovan rad Agencije, iznosila su **13.055.600,00** kuna. Pored toga, iz izvora 5 – Pomoći, a koji predstavlja EU sredstva za završno plaćanje projekta IPA 2007, planirano je **79.474,00** kuna.

Ukupno izvršenje rashoda u 2013. godini iznosilo je 12.816.783,67 kuna, pri čemu je iz izvora 1- za redovan rad Agencije izvršeno 12.738.116, 30 kuna, dok je iz izvora 5- EU sredstava izvršeno 78.667,370 kuna.

Uspoređujući ukupno izvršenje rashoda Agencije za 2013. godinu u odnosu na izvršenje 2012. godine vidljivo je smanjenje ukupnih rashoda za 5.815.073,21 kuna odnosno za 31,21 posto.

Ovom smanjenju najviše je doprinijelo smanjenje rashoda za projekte iz sredstava EU (izvora 5), koji su u odnosu na 2012. godinu manji za 4.999.166,35 kuna odnosno za 98,45 posto.

Rashodi za zaposlene činili su 74,97 posto ukupnih rashoda. U 2013. godini u Agenciji **nije bilo zapošljavanja novih radnika već se broj zaposlenih smanjio**. Drugim riječima, u 2013. godini Agencija je imala prosječno zaposlenog 51 djelatnika, što je **četiri posto manje nego u 2012.** godini kada su na poslovima tržišnog natjecanja u užem smislu i poslovima kontrole državnih potpora radila 53 djelatnika. U odnosu na 2011. godinu kada je radilo 57 djelatnika, broj zaposlenih u 2013.godini je 11 posto manji.

Postupkom proračunskog nadzora plaća i naknada za 2012. i 2013. godinu provedenom u studenom 2013. godine od strane Ministarstva financija, Uprave za

financijsko upravljanje, unutarnju reviziju i nadzor, nisu utvrđene nepravilnosti u poslovanju.

Od ukupno 51 djelatnika u 2013. godini, 41 djelatnik bio je uključen u provedbu zakona iz nadležnosti Agencije, dok je preostalih 10 djelatnika obavljalo druge poslove usko povezane s provođenjem zakona i funkcioniranjem Agencije. U 2013. godini 12 radnika je imalo završene poslijediplomske znanstvene i stručne stupnjeve obrazovanja. Od ukupno 20 pravnika, 18 ih ima položen pravosudni ispit.

Javnost rada odnosno objava odluka Agencije u Narodnim novinama i dostupnost tih odluka i temeljnih akata Agencije na mrežnim stranicama koje su i glavni komunikacijski kanal Agencije, izdavanje mjesečnog informativnog biltena u cilju što jasnijeg prenošenja stavova Agencije i pojašnjenja njezinih odluka svim ciljnim skupinama, kao i redovito komuniciranje s medijima, glavna su obilježja transparentnosti institucije.

Zaključak iz Godišnjeg izvješća o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja za 2013. godinu donosi osvrt na glavne prioritete u radu Agencije u nastupajućem razdoblju i utvrđuje njezine strateške ciljeve opisane i u Planu rada AZTN-a za 2014. – 2016. godinu, u svrhu dokazivanja koristi od učinkovitog tržišnog natjecanja za poduzetnike i potrošače te konzistentne provedbe propisa.

Prilozi izvješću donose statistiku presuda Visokog upravnog suda RH i upravnih sudova u 2013. godini, odluke Agencije iz 2013. godine objavljene na mrežnoj stranici AZTN-a te popis notifikacija koncentracija EK koje je Agencija riješila u 2013. godini.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Zagreb, lipanj 2014.